

1550

Combinació d'infinitiu + pronom: *veure'l*, *veurè'l*, *el veure*, *el...veure*

(ALDC, IX, 2180. El metge va anar a *veure'l*)

En aquest mapa i comentari representem i analitzem la combinació del verb *veure* i el pronom *el*, *lo* i prescindim de l'origen de les diverses variants del verb (*vore*, *vere*, *veri*) que s'estudia en el mapa 1367. Focalitzem l'estudi en: a) la posició del pronom en l'enunciat "El metge va anar a *veure'l*" on el pronom substitueix el complement de "El metge va anar a *veure el malalt*", amb anteposició o posposició; b) el lloc de l'accent en la combinació "*veure* + pronom".

Respecte al primer punt, en les enquestes generalment es formulava l'enunciat en cast., amb dues alternatives: "El médico fue a *verlo* [al enfermo]" i "El médico *lo* fue a *ver*", i el seu equivalent en cat. de cada població, "El metge va anar a *veure'l*" o "El metge *el* va anar a *veure*". Aquesta resposta és força usual sobretot en el cat. central, tot usant una var. del verb (*vore* 84, 141, 170, *vere* 90, 112, *veri* 108) o substituint-lo a voltes per *guaitar* 17. Esporàdicament apareix la reiteració del pronom al principi i al final: *el va anar a vore'l* 141. El ross., per influència de l'oc., fa precedir el pronom a l'infinitiu ("va anar *el veure*" 4, 5), com l'alg., aquest però pel contacte amb el sard ("al *vera*" 85).

Pel que fa al canvi d'accent, els resultats *veure'l*, amb accent al radical del verb (var. *vore'l*, *vore-lo*, *vorel-lo* 84, *vere'l* 89, 90, 93, 99, 102,

veri'l 106, *veri-lo* 100, 108, *vè-lo* 132, *vedè-lo* 87, *veu-lo* 138, 139), que pot ser un altre (*guïtar-lo* 20, *visitar-lo* 27 o *visità-lo* 43, 93, *visità'l* 26, 31, *vesità'l* 22, *mirà'l* 16), coneix una gran extensió, amb la var. val. *vore-lo*. En canvi, el tipus d'accentuació sobre el pronom redueix la seva àrea al mall., men. i algunes localitats valencianes i nord-occ. amb accent sobre la forma plena del pronom (*vore-lò*; *vorel-lò* 75, 77, 82, a partir de *vèurer-lo*, amb *-r* analògica i assimilació a la *l*) o la forma reduïda (*veurè'l* 70, *vorè'l*, *veè'l* 88, *veí'l* 96). En el cas del mall., es podria pensar en una recialla de la participació occitana en la conquesta i colonització de l'illa al s. XIII, però dificulta la seva acceptació el fet de trobar-se el fenomen en men., sense presència occitana, i en parlars sudvalencians, on la seva expansió des de Tàrbena, que desconeix aquesta accentuació, resulta impossible.

Segons Fabra (1918: 43), immediatament darrere del verb, s'usa la forma *'l*, si el verb termina en vocal altra que *u* (*veure'l*), i davant del verb és possible tant la forma *lo* com *el*, però adverteix que *lo* és arcaic o dialectal, i que, en general, les formes reforçades són preferibles a les plenes. Pel que fa a l'accentuació, la *PEOLC Fonètica* (pàg. 19) considera d'àmbit general la pronúncia paroxítona de la combinació d'infinitiu + pronom, mentre que passa a àmbit restringit dels parlars balearics l'accentuació del pronom en posició enclítica.

